

**Vereniging
Nederlandse
Verkeersvliegers**

Postbus 192
1170 AD Badhoevedorp

Dellaertlaan 61
1171 KZ Badhoevedorp
T 020 449 8585
www.vnv.nl

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Luchtvaart
Afdeling Duurzaamheid en Netwerkkwaliteit
T.a.v. de heer J. Stremier (Directeur Luchtvaart)
Postbus 20904
2500 EX DEN HAAG

Ministerie van Financiën
T.a.v. de heer H. Vossers (Directeur Financieringen)
p/a Postbus 20904
2500 EX DEN HAAG

Datum: 10 juni 2020
Ons kenmerk: 2006-0210
Uw kenmerk: IENW/BSK-2020/100076
Betreft: Reactie mogelijke steunmaatregelen Air France – KLM
Blad: 1 van 2

Geachte heer Stremier, geachte heer Vossers,

Hartelijk dank voor uw brief 28 mei jl. (met het hierboven vermelde kenmerk) welke wij op 9 juni jl. hebben ontvangen. Daarin geeft u aan geen partij te zijn als het gaat om specifieke invulling van arbeidsvoorwaarden. Mede daarom wijst u onze uitnodiging om in gesprek te gaan af.

In uw brief motiveert u die afwijzing door te stellen dat de overheid geen partij is waar het gaat om de specifieke invulling van de arbeidsvoorwaarden. De invulling daarvan is aan de werkgever en personeel vertegenwoordigende organen. Tegelijkertijd stelt u wel dat in gesprekken met KLM 'kaders' worden gesteld waar KLM aan moet voldoen, waaronder arbeidsvoorwaarden. Deze twee inzichten zijn wat ons betreft niet verenigbaar.

Wij stellen voorop dat voor werkgevers en werknemers het fundamentele sociale grondrecht van collectieve onderhandelingen geldt (zie bijvoorbeeld art. 28 Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie en ILO verdragen). De vliegers voeren dat recht al decennialang uit door via collectieve onderhandelingen met KLM de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden in een cao vast te leggen. De afgelopen jaren heeft KLM goed gepresteerd en winst gemaakt. In het najaar van 2019 werd nog een nieuwe cao gesloten, waarmee KLM wederom bevestigde de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden van de vliegers redelijk te achten en de kosten daarvan te kunnen dragen. Door de corona-crisis wordt het bedrijf echter voor onverwachte problemen gesteld. De overheid is bereid KLM te helpen, waarbij u thans aangeeft dat daarbij wel arbeidsvoorwaardelijke kaders gesteld zullen worden.

Als de overheid evenwel – terecht – erkent dat zij geen partij is bij de invulling van arbeidsvoorwaarden, dan dient zij zich wat ons betreft ook te onthouden van het stellen van 'kaders' voor deze arbeidsvoorwaarden, te meer als overleg met de VNV wordt afgewezen. Door de overheid opgelegde arbeidsvoorwaardelijke kaders zijn net zo goed een ongeoorloofde inperking van de fundamentele grondrechten van sociale partners om in vrijheid, dus zonder overheidsinmenging, de inhoud van cao's overeen te komen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de in het verleden door de Nederlandse overheid maximaal gestelde cao-loonstijgingen (uit de naoorlogse periode van 'geleide loonpolitiek') door de ILO zijn verworpen als ongeoorloofde inbreuk op het recht van vrije collectieve onderhandelingen. Die maximale loonstijgingen kwalificeren ook als een door de overheid opgelegd kader waarbinnen de sociale partners moesten opereren.

Aangezien de corona-crisis voor KLM ernstige gevolgen heeft, zijn de vliegers bereid om op basis van een breed plan en in overleg te komen tot een verdere passende bijdrage. Die handreiking hebben wij dan ook gedaan middels onze intentieverklaring (d.d. 5 mei 2020), onze uitnodiging aan KLM en het ministerie en hebben wij bij monde van onze voorzitter bevestigd in diverse publieke optredens.

Nu wij echter van ieder overleg over voorwaarden (al dan niet 'kaderstellend') zijn uitgesloten, kunnen wij in redelijkheid niet gebonden worden geacht aan enige afspraak tussen de overheid en KLM die gevolgen

Ons kenmerk: 2006-0210

Blad: 2 van 2

heeft voor de cao van de vliegers. Hetzelfde geldt voor eventueel door de overheid aan KLM opgelegde (kader)voorwaarden over de toekomstige arbeidsvoorwaarden van de vliegers waarmee wij niet hebben ingestemd. Wij zullen het gehele pakket beoordelen en onze eigen afwegingen maken, zoals dat ook in het reguliere cao-overleg gebruikelijk is en geheel conform onze fundamentele sociale grondrechten. Indien en voor zover dat gevolgen zou hebben voor het steunpakket, dan is dat het gevolg van de door de overheid en KLM gemaakte keuze om zonder onze participatie en instemming arbeidsvoorwaardelijke kaders te stellen.

Tot slot willen wij benadrukken dat wij dankbaar zijn dat de overheid KLM, en daarmee haar medewerkers, te hulp wil schieten. De vliegers zijn bereid in overleg en op basis van een plan een passende bijdrage te leveren aan het herstel en de continuïteit van KLM. Die verantwoordelijkheid hebben wij altijd al genomen.

Hoogachtend,

10.2.e

C.T.R. Verhagen, BSc
vicepresident Arbeidsvoorwaardelijke Zaken

Kopie aan: directie KLM